

**การประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์
และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามรูปแบบ CIPP Model**
**Assessment of the Project to Strengthen Student Leaders in AIDS Prevention
and Sex Education in Schools Under Bangkok According to CIPP Model**

มีนา กริชไกรวรรณ

Meena Kritkraiwan

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

Supervisory Education Unit, Department of Education BMA

e-mail: esc.meena@gmail.com

Received: March, 14 2022

Revised: April, 1 2022

Accepted: April, 5 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินในครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านเอดส์และเพศศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 86 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ระดับมาก โดยมีผลการประเมินในแต่ละด้าน ดังนี้ (1.1) ด้านบริบท (Context Evaluation) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (1.2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก (1.3) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และ (1.4) ด้านการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์และเพศศึกษา
มีประโยชน์ต่อนักเรียน ควรให้มีการดำเนินการทุกปี

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, โครงการเสริมสร้างนักเรียน, การป้องกันเอดส์และเพศศึกษา, โรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร, การประเมินตามแบบจำลองชิปปี้

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) summarize the results of the assessment of the project to enhance the lead students in AIDS prevention and sex education in schools under Bangkok in 4 aspects: context evaluation, input evaluation, 2) to study the satisfaction of students who participated in the project to strengthen students leading AIDS prevention and sex education in schools under Bangkok. This time consisted of school administrators in schools under Bangkok, teachers who teach life skills on AIDS and sex education at the lower secondary level. and 86 secondary school students and 86 schools. The instrument used for data collection was the project assessment form for the project to strengthen students leading AIDS prevention and sex education in schools under Bangkok in terms of context, input factors. Process and Productivity Data were analyzed by finding percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were found that: 1) the overall assessment results were at a high level. and there are assessment results in each aspect as follows: (1.1) Context Evaluation has the highest level of assessment (1.2) Input Evaluation has a high level of assessment (1.3) Process Evaluation had a high level of evaluation, and (1.4) Product Evaluation was at the highest level, and 2) the satisfaction of students participating in the student enhancement program. Leaders in AIDS prevention and sex education in schools under Bangkok Overall, it was at a very satisfied level. When considering item-by-case, it was found that the highest average was that this project on AIDS prevention and sex education was beneficial to students. should be carried out every year.

Keywords: Assessment of the Project, Student Enhancement Project, AIDS Prevention and Sex Education, Schools under Bangkok, Assessment Based on the CIPP Model

บทนำ

การติดเชื้อเอชไอวีและการมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มเยาวชนที่ผ่านมา พบว่า เยาวชนมีเพศสัมพันธ์มากขึ้นและมีเพศสัมพันธ์โดยขาดการป้องกันอาจมีปัจจัยหลาย ๆ ประการ คือ พัฒนาการด้านร่างกาย/ จิตใจ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมีอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ความสนใจเพศตรงข้าม และมีความต้องการทางเพศสูง (ธนรักษ์ ผลิตพันธ์ และกิริติกานต์ กลัดสวัสดิ์, 2553) และมีผ่านมาประเด็นปัญหาจากการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ตามแผนยุทธศาสตร์ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเอดส์ พ.ศ. 2545-2549 ในการประชาสัมพันธ์ป้องกันเอดส์ ซึ่งการให้ข้อมูลข่าวสารกับ ประชาชนเริ่มลดลง ส่งผลให้ความสนใจของประชาชนเรื่องโรคเอดส์ลดลง ดังนั้นในกรอบแผนยุทธศาสตร์ บูรณาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์แห่งชาติ พ.ศ. 2550-2554 จึงให้ความสำคัญกับการป้องกันและ แก้ไขปัญหาโรคเอดส์โดยเฉพาะการเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายป้องกันเอดส์ให้สอดคล้องกับ ความหลากหลายของพฤติกรรมเสี่ยงในแต่ละกลุ่มเป้าหมายการสร้าง ความเข้มแข็งของเครือข่ายและรูปแบบ การทำงานของเครือข่ายในการพัฒนาการใช้ศักยภาพและนวัตกรรมของพื้นที่เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา เอดส์จึงได้มีการดำเนินโครงการสนับสนุนการพัฒนา รูปแบบ และกลไกการรณรงค์เพื่อป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลยุทธ์ ประกอบไปด้วยกลยุทธ์ที่ 1 เรื่อง การประชาสัมพันธ์ป้องกันเอดส์ กลยุทธ์ที่ 2 การเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายป้องกันเอดส์ และกลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างความร่วมมือและความเป็น เจ้าของของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพัฒนากลไกที่ยั่งยืนโดยใช้ศักยภาพและนวัตกรรม ของพื้นที่ (สุคนธา คงศีล, 2553)

จากข้อมูลผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มนักเรียนในสถานศึกษา ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี 2553 สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ประมาณร้อยละ 2.2 และร้อยละ 2.6 มีคู่นอนมากกว่า 1 คน ในขณะที่นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 2 ประมาณร้อยละ 3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ที่ร้อยละ 5.8 จากรายงานในรอบปีที่ผ่านมา ส่วน ของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาปีที่ 2 นักเรียนหญิงประมาณร้อยละ 9.2 และนักเรียนชายร้อยละ 14.6 พบว่า มีคู่นอนมากกว่า 1 คน ในขณะที่การใช้ถุงยางอนามัยครั้งสุดท้ายของนักเรียนอยู่ในระดับประมาณไม่ เกินร้อยละ 60 ส่วนพฤติกรรมทางเพศของประชากรทั่วไปและพนักงานของสถานประกอบการอายุ 15- 49 ปี ในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า พนักงานในสถานประกอบการหญิงร้อยละ 9 และประชากรทั่วไปหญิง ร้อยละ 11 รายงานว่ามีคู่นอนมากกว่า 1 คน ซึ่งแตกต่างจากพฤติกรรมทางเพศของชายร้อยละ 21.40 และผู้ชาย ทั่วไปร้อยละ 23.40 มีคู่นอนมากกว่า 1 คน การใช้ถุงยางอนามัยครั้งสุดท้ายน้อยกว่าร้อยละ 40 ทั้งหญิง และชายในทุกกลุ่ม (กองควบคุมโรคเอดส์วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, 2553)

จากการศึกษาพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ของกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปี พ.ศ.2553 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร นักเรียน 1,002 คน เป็นเพศหญิงและเพศชายจำนวน ใกล้เคียงกัน พบว่า นักเรียนหญิงเคยมีเพศสัมพันธ์ จำนวน 44 คน (n= 495) คิดเป็นร้อยละ 8.9 และอายุ นักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ อายุ 10 ปี นักเรียนชายเคยมีเพศสัมพันธ์ จำนวน 46 คน (n=507) คิดเป็นร้อยละ 9.07 และมีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ในครั้งแรก เมื่อมีอาการผิดปกติที่สงสัยว่า

เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่จะปรึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองญาติพี่น้องหรือเพื่อน และปรึกษาครู/อาจารย์เป็นลำดับสุดท้าย (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน การศึกษา, 2555: 2)

สำนักงานการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ดูแลด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมี โรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบทั้งหมด 437 โรงเรียนกระจายอยู่ในเขตพื้นที่ 50 สำนักงานเขต มีนักเรียน ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 286,719 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาลจำนวน 47,833 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 200,014 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 35,404 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3,418 คน ครู จำนวน 14,375 คน โดยมีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับต่าง ๆ ดังนี้ โรงเรียนที่เปิดสอน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 327 โรงเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 1 โรงเรียน ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 โรงเรียน ระดับอนุบาลถึงระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 99 โรงเรียน ระดับอนุบาล ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 โรงเรียน ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2561 สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561)

สำนักงานการศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชนจึงได้ร่วมกับสำนักอนามัย นำแผน ป้องกันและแก้ไขปัญหาเอ็ดส์กรุงเทพมหานคร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและเยาวชนในสถานศึกษามา จัดทำโครงการป้องกันแก้ไขปัญหาเอ็ดส์ในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครขึ้นเพื่อให้ผู้บริหาร สถานศึกษาครูและนักเรียนได้มีความรู้ความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอ็ดส์ตามยุทธศาสตร์ การขยายการดำเนินการป้องกันบนพื้นฐานของการคุ้มครองสิทธิโดยมีเป้าหมายให้เยาวชนในโรงเรียนเข้าถึง กิจกรรมการป้องกันเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 30 ตามแผนงาน การผสมผสานบูรณาการ และยกระดับ คุณภาพโดยเพิ่มความครอบคลุมการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา รวมทั้งอนามัยเจริญพันธุ์แก่เยาวชน ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาและใช้นวัตกรรมใหม่เพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มเยาวชน โดยแบ่งเยาวชนออกเป็น 2 กลุ่ม คือเยาวชนที่อยู่ในระบบการศึกษา และเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ให้มีการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาและทักษะชีวิตในระบบสถานศึกษาและผลดำเนินการตามแผนป้องกันและ แก้ไขปัญหาเอ็ดส์กรุงเทพมหานครฉบับที่ 6 พ.ศ. 2560-2573 (กองควบคุมโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์, 2561) พบว่า ควรปรับปรุงในด้านประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมให้เข้าถึงแต่ละ กลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นกลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีเพราะเป็นวัยที่มีความอยากรู้ อยากเห็น และอยากทดลองกิจกรรมที่จัดควรให้ครอบคลุมในทุกด้านและมีประสิทธิภาพมากที่สุด กิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้ สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันและนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับเพื่อน ๆ ได้

ดังนั้น สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ ได้ขยายผลโครงการป้องกันแก้ไข ปัญหาเอ็ดส์ในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยได้รับงบประมาณปีพ.ศ. 2561 โดยกอง ควบคุมโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สำนักอนามัยในการขยายผลโครงการดังกล่าวโดย กำหนดให้ดำเนินการโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอ็ดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการนักเรียน

แกนนำเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ในสถานศึกษาครูผู้สอนทักษะชีวิตที่ดำเนินโครงการ มีความรู้ความเข้าใจ สามารถถ่ายทอดความรู้และพัฒนาเทคนิคการสอนทักษะชีวิตให้นักเรียนแกนนำในสถานศึกษานักเรียนแกนนำที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำกับเพื่อน ๆ ให้รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมให้กับตนเอง มีโอกาสได้รับความรู้และข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นจริง มีการแลกเปลี่ยนทัศนคติและได้รับการฝึกฝนทักษะในการดำรงชีวิต ให้มีจิตสำนึกรักตัวเองมากขึ้นรักบุคคลรอบข้างและเห็นใจผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงการมีสุขภาพทางเพศที่ดี

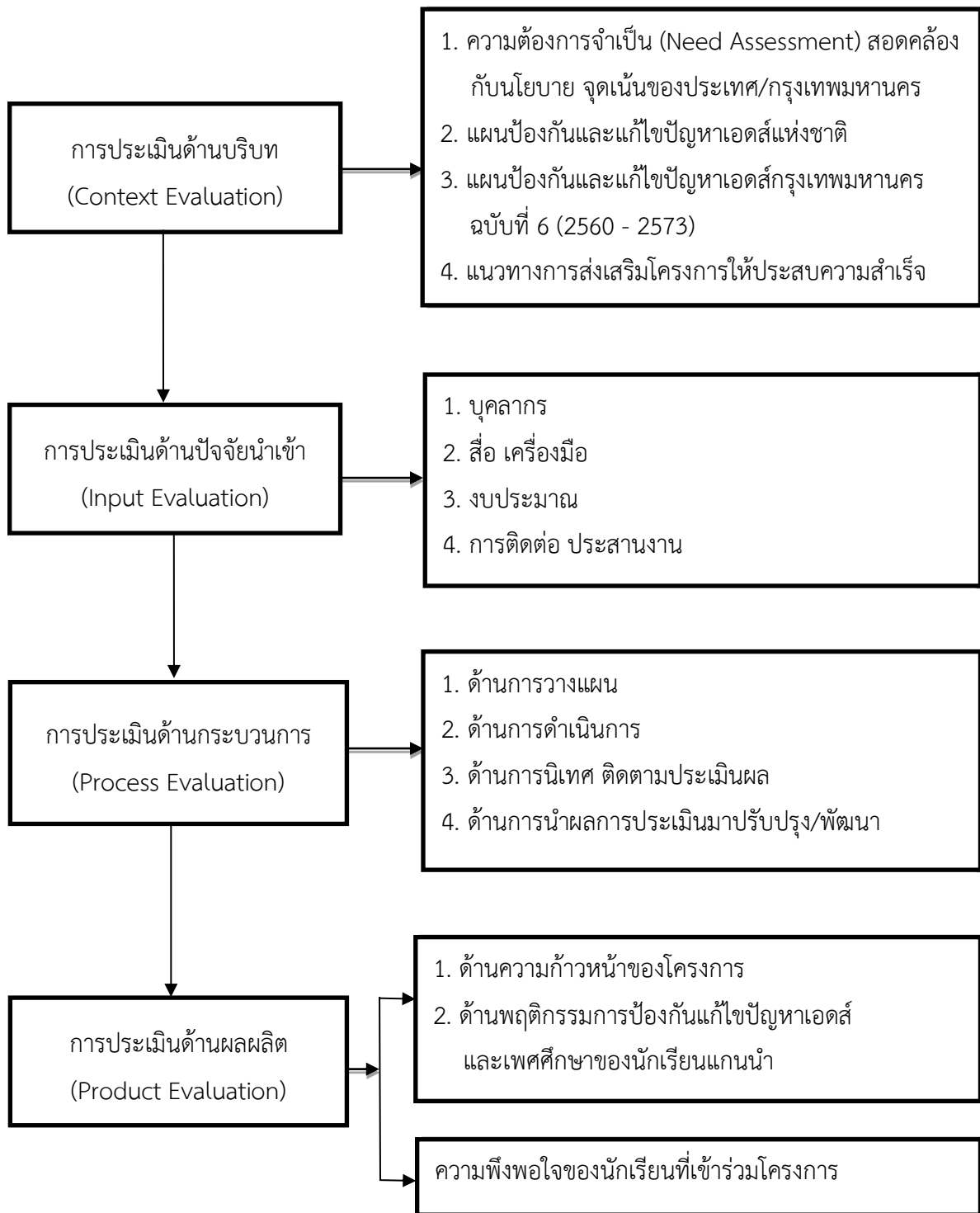
สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครได้ตระหนักถึงความสำคัญของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงได้อนุมัติให้มีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการติดตามและเฝ้าระวังการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์และเพศศึกษาในกลุ่มนักเรียนและเยาวชน ผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาเป็นผู้ดำเนินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจึงได้ออกแบบการประเมิน รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินโครงการ โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบตามแบบจำลองชิป (CIPP MODEL) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) มาเป็นกรอบแนวคิดในการประเมิน จะทำให้ทราบว่าโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีบริบท ปัจจัยในการสนับสนุน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ตลอดจนการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงใด ทำให้ผู้มีส่วนรับผิดชอบโครงการฯ ผู้บริหารระดับสูงและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนดำเนินการปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาโครงการปีถัดไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิด การประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบตามแบบจำลองของชิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971) ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดรูปแบบการประเมินโครงการ ในการประเมินโครงการครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการประเมินโครงการมากำหนดเป็นรูปแบบการประเมินโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และกำหนดแนวทาง

การประเมินเป็นลักษณะของประเด็นที่จะศึกษาแหล่งข้อมูลและเกณฑ์การประเมินโดยการประเมินโครงการ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ **ระยะที่ 1** ก่อนดำเนินโครงการจำนวน 2 ด้าน ประกอบด้วย **1) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation)** เป็นการประเมินบริบทที่เกี่ยวกับ (1.1) นโยบาย (1.2) เป้าหมาย และ (1.3) สภาพแวดล้อม **2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)** เป็นการประเมินความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ดำเนินโครงการด้าน (2.1) บุคลากร (2.2) งบประมาณ และ (2.3) การบริหารจัดการ **ระยะที่ 2** ระหว่างดำเนินโครงการ **3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)** เป็นการประเมินขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ (3.1) การวางแผน (3.2) การดำเนินการ (3.3) การนิเทศติดตามและให้ข้อเสนอแนะ และ (3.4) การประเมินผล และ **ระยะที่ 3** หลังดำเนินโครงการเสร็จสิ้น **4) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)** เป็นการประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ (4.1) ด้านความก้าวหน้าของโครงการ และ (4.2) ด้านพฤติกรรมกำบังกันแก้ไขปัญหาเอตส์และเพศศึกษาของนักเรียนแกนนำ

2. การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ครูผู้สอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ครูแนะแนวหรือครูที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้สอนทักษะชีวิตด้านเอตส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จากจำนวน 109 โรงเรียน จำแนก ได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 109 คน 2) ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านเอตส์และเพศศึกษา จำนวน 109 คน และ 3) นักเรียนแกนนำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วมโครงการฯ โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 327 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ครูผู้สอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ครูแนะแนวหรือครูที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้สอนทักษะชีวิตด้านเอตส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 86 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) จำแนกได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 86 คน 2) ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านเอตส์และเพศศึกษา จำนวน 86 คน และ 3) นักเรียนแกนนำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 258 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมโครงการมีดังนี้

3.1 แบบประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอตส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สำหรับเก็บ

ข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทักษะชีวิตที่ดำเนินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษา

3.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สำหรับเก็บข้อมูลจากนักเรียนแกนนำที่เข้าร่วมโครงการ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือจากหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ถึงสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตต่าง ๆ

4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินโครงการจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านเอดส์และเพศศึกษาและแบบสอบถามความพึงพอใจกับนักเรียนแกนนำที่เข้าร่วมโครงการ โดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสำนักงานเขตต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.3 รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องครบถ้วน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544: 27)

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานโครงการด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และความพึงพอใจต่อโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ

5.2.1 ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean: \bar{X}) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544: 36)

5.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 103)

5.3 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

5.3.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Item-Objective Congruence Index: IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 117)

5.3.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการคิดด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (สมนึก ภัททิยธนี, 2544: 60-61)

ผลการวิจัย

การประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

1. ผลประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านเอดส์และเพศศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.= 0.29) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบริบท ($\bar{X}= 4.72$, S.D.= 0.34) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือด้าน ผลผลิต ($\bar{X}= 4.71$, S.D.= 0.28) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านปัจจัย นำเข้า ($\bar{X}= 4.02$, S.D.= 0.26) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ตามลำดับ



ภาพที่ 2 ภาพรวมความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนทักษะชีวิตที่มีต่อ โครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1 ผลการประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) ความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครด้านบริบท (Context) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}=4.74$, S.D.= 0.28) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานที่ ที่ระบุในกิจกรรมสามารถส่งเสริมให้โครงการบรรลุ วัตถุประสงค์ได้ ($\bar{X}=4.97$, S.D.= 0.19) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมาคือ โครงการฯ ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนแกนนำมีเจตคติที่ดีต่อการป้องกันเอดส์และเพศศึกษา ($\bar{X}= 4.95$, S.D.= 0.21) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โครงการฯ มีการกำหนด เป้าหมายที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน ($\bar{X}= 4.05$, S.D.= 0.21) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านบริบท (Context) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}= 4.70$, S.D.= 0.39) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานที่ ที่ระบุในกิจกรรม สามารถส่งเสริมให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ($\bar{X}=4.92$, S.D.= 0.35) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมา คือ โครงการฯ ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนแกนนำ มีเจตคติที่ดีต่อ

การป้องกันเอตส์และเพศศึกษา (\bar{X} = 4.91, S.D. = 0.36) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงการฯ มีการกำหนดเป้าหมายที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน (\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.24) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ตามลำดับ

1.2 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอตส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.22) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือมีความพอเพียงและเหมาะสมกับการจัดทำโครงการ (\bar{X} = 4.95, S.D. = 0.21) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมา คือ การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ (\bar{X} = 4.93, S.D. = 0.26) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความพร้อมและศักยภาพในการดำเนินโครงการฯ (\bar{X} = 3.03, S.D. = 0.19) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ตามลำดับ

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอตส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.30) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือมีความพอเพียงและเหมาะสมกับการจัดทำโครงการ (\bar{X} = 4.92, S.D. = 0.32) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมา คือ การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ (\bar{X} = 4.91, S.D. = 0.29) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความพร้อมและศักยภาพในการดำเนินโครงการฯ (\bar{X} = 3.06, S.D. = 0.24) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ตามลำดับ

1.3 ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอตส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.22) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แผนการดำเนินงานทุกกิจกรรมมีความชัดเจน และปฏิบัติได้จริง (\bar{X} = 4.97, S.D. = 0.19) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมา คือ มีการประเมินผลที่ครอบคลุมทุกด้าน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (\bar{X} = 4.94, S.D. = 0.24) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน (\bar{X} = 3.07, S.D. = 0.30) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ตามลำดับ

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอตส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.28) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แผนการดำเนินงานทุกกิจกรรมมีความชัดเจน และปฏิบัติได้จริง (\bar{X} = 4.92, S.D. = 0.35) และรองลงมา คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมมีความสอดคล้องกัน ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (\bar{X} = 4.91,

S.D.= 0.33) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน (\bar{X} = 3.08, S.D.= 0.32) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ตามลำดับ

1.4 ผลการประเมินด้านผลผลิต (Product) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านผลผลิต (Product) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (\bar{X} =4.73, S.D.= 0.22) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ นักเรียนแกนนำได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาหลังเข้าร่วมกิจกรรม (\bar{X} = 4.99, S.D.= 0.11) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมา คือ นักเรียนแกนนำมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคเอชไอวีและเพศศึกษาในด้านบวกหลังเข้าร่วมกิจกรรม เช่น ทัศนคติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์ (\bar{X} = 4.97, S.D.= 0.19) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความสามารถในการสร้างสื่อ เพื่อนำเสนอหรือเผยแพร่ในการป้องกันแก้ไขปัญหาเอชไอวีและเพศศึกษาของนักเรียนแกนนำ (\bar{X} = 4.02, S.D.= 0.15) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ตามลำดับ

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านผลผลิต (Product) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (\bar{X} = 4.69, S.D.= 0.34) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ นักเรียนแกนนำได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาหลังเข้าร่วมกิจกรรม (\bar{X} = 4.94, S.D.= 0.32) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมา คือ นักเรียนแกนนำมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคเอชไอวีและเพศศึกษาในด้านบวกหลังเข้าร่วมกิจกรรม เช่น ทัศนคติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์ (\bar{X} = 4.92, S.D.= 0.35) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ ความสามารถในการสร้างสื่อ เพื่อนำเสนอหรือเผยแพร่ในการป้องกันแก้ไขปัญหาเอชไอวีและเพศศึกษาของนักเรียนแกนนำ (\bar{X} = 4.00, S.D.= 0.22) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ตามลำดับ

2. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ความพึงพอใจของนักเรียนในการเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก (\bar{X} = 4.48, S.D.= 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โครงการเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอชไอวีและเพศศึกษานี้มีประโยชน์ต่อนักเรียน ควรให้มีการดำเนินการทุกปี (\bar{X} = 4.51, S.D.=0.51) ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือ วิทยากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้ชัดเจนและน่าสนใจ (\bar{X} = 4.50, S.D.= 0.51) และนักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้นในการที่จะนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอชไอวีและเพศศึกษาไปถ่ายทอดแก่เพื่อน ๆ และคนในครอบครัว (\bar{X} = 4.50, S.D.= 0.53) ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยากรให้ความเป็นกันเองและทำให้กิจกรรมสนุกไม่น่าเบื่อ (\bar{X} = 4.43, S.D.= 0.57) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

อภิปรายผล

การประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอตส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ได้ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context) พบว่า ทั้งผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอตส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบริบท (Context) ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และครูผู้สอนที่ดำเนินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอตส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบริบท (Context) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์สู่ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเป้าหมายสู่ความเป็นศูนย์ (Getting to Zero) ของกรุงเทพมหานคร เป็นไปในทางเดียวกับแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเอตส์ของประเทศไทย (สำนักอนามัย, 2560) ซึ่งมีเป้าประสงค์ที่คาดหวังในช่วงเวลา ปีพ.ศ.2560-2573 โดยกรุงเทพมหานครได้กำหนดเป็นพันธกิจสำคัญด้านเอตส์และพยายามบริหารจัดการให้มีทรัพยากรทุกด้านเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ “เป้าหมายที่เป็นศูนย์” ถือเป็นโครงการที่โครงการต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนทั้งในรูปปริมาณและคุณภาพวัตถุประสงค์สามารถวัดและประเมินผลระดับของความสำเร็จได้สอดคล้องกับงานวิจัยของธิดา ฉิมพลี (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีผลการวิจัย พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความเหมาะสมและสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน นอกจากนี้ พงษ์เทพ จันทร์สาขา (2549) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาคุณลักษณะดีเก่ง และมีความสุข นักเรียนโรงเรียนอนุตมวิทย์ ผลการประเมินโครงการด้านสภาพแวดล้อม ตามความคิดเห็นของครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด คือวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการเป็นคนดีเก่งและมีความสุขวัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนานักเรียนและโรงเรียนมีนโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะเป็นคนดีโรงเรียนได้อย่างมีความสุขบุคลากรให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมตามโครงการอยู่ระดับมากที่สุดและมีความพึงพอใจต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะมีความสุขเพราะเป็นโครงการที่ดีและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารณีย์ ศิริวาเสฏฐาเมธา (2550) ได้ประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP ผลที่ได้จากการวิจัย พบว่า ด้านบริบท เห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับหลักสูตรขั้นพื้นฐานและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอตส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากและครูผู้สอนที่ดำเนินโครงการมีความเห็นต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอตส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเห็นความสำคัญของโครงการ มีการแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน อีกทั้งหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา ในฐานะผู้ดำเนินโครงการป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการและจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนทักษะชีวิตที่ดำเนินโครงการ ได้รับความอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานไปใช้ในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนของตนเองได้ส่งผลให้โครงการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้ด้วยดี สอดคล้องกับการศึกษาของรัตนา ดีศาลา (2551) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอนามัย โรงเรียนวัดกก พบว่าการประเมิน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสุขภาพอนามัยนักเรียน และการสอนสุขศึกษา มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน และงานวิจัยของพัฒนาเทพ จันทรสชา (2549) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาคุณลักษณะดีเก่ง และมีความสุข นักเรียนโรงเรียนอุดมวิทย์ พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด คือผู้บริหารให้การสนับสนุนโครงการโดยตั้งกรรมการดำเนินโครงการและความเหมาะสมของระยะเวลาในการดำเนินโครงการพร้อมสูงมากในการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน มีความพร้อมความสามารถ ด้านเอกสารวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน มีความเหมาะสมงบประมาณจัดสรรเพียงพอ

3. ด้านกระบวนการ (Process) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และครูผู้สอนที่ดำเนินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้รับงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมและเป็นนโยบายกรุงเทพมหานคร ที่ต้องมีการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานให้หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาต้นสังกัดได้รับทราบผล ทำให้โรงเรียนมีความสามารถในการติดตามและรายงานผลเป็นอย่างดี ซึ่งความสำคัญของการติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการจะช่วยเห็นโรงเรียนเห็นความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับนักเรียนซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการป้องกันและดูแลตนเองให้ปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนาเทพ จันทรสชา (2549) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาคุณลักษณะดีเก่งและมีความสุข นักเรียนโรงเรียนอุดมวิทย์ พบว่า ด้านกระบวนการ ตามความคิดของครูและกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานผลอยู่ในระดับ มากที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาและมีความสุข โรงเรียนสรุปรายงานผลและรวบรวมปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ แก้ไข และพัฒนาในครั้งต่อไป การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ทุกอย่าง โครงการปฏิบัติได้จริงทุกกิจกรรม และงานวิจัยของ ปารณีย์ ศิริวาเสฏฐาเมธา (2550) ได้ประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านกระบวนการ พบว่า

การจัดการเรียนรู้ การบริการหลักสูตร การวัดและการประเมินผล การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและมีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านผลผลิต ได้แก่ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและมีความเหมาะสมในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต (Product) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอ็ดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผลผลิต (Product) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยด้านความก้าวหน้าของโครงการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนฯ ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอ็ดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลี สบายยิ่ง และคณะ (2557) ผลการวิจัยพบว่า ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกหลักสูตรเพื่อพัฒนาแกนนำป้องกันเอ็ดส์ในสถานศึกษาจะต้องเข้าใจบริบทของพื้นที่ และธรรมชาติของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ผู้ร่วมกระบวนการต้องมีส่วนร่วมในการออกแบบและวางแผนขั้นตอนการดำเนินกระบวนการซึ่งจะต้องสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษา นักเรียนและชุมชนโดยรอบและมีการสะท้อนการปฏิบัติเพื่อประเมินและปรับปรุงกระบวนการอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนมีการสรุปบทเรียนเพื่อพัฒนาสู่การขยายผลไปสู่บริบทอื่นต่อไป และด้านพฤติกรรมการป้องกันแก้ไขปัญหาเอ็ดส์และเพศศึกษาของนักเรียนแกนนำ พบว่า นักเรียนแกนนำได้รับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันเอ็ดส์และเพศศึกษาหลังเข้าร่วมกิจกรรม มีระดับความเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งการจัดกิจกรรมสอดคล้องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ที่กำหนดเป้าประสงค์ข้อหนึ่งที่ต้องการให้ “ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีความรอบรู้ด้านสุขภาพมากขึ้น” หมายถึง การสร้างความรู้ แรงจูงใจ และความสามารถของประชาชนในการเข้าถึง เข้าใจ ประเมินและประยุกต์ข้อมูลข่าวสารทางสุขภาพ เพื่อพิจารณาและตัดสินใจในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในตลอดช่วงอายุ อีกทั้งหลังการจัดกิจกรรมตามโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นำความรู้สามารถไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนักเรียนแกนนำสามารถนำความรู้ ความสามารถ ให้คำแนะนำกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียน และชุมชน แสดงให้เห็นว่าโครงการฯ สามารถพัฒนาให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และถ่ายทอดความรู้ให้เพื่อน ๆ และชุมชนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของมาลี สบายยิ่ง และคณะ (2557) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนแกนนำมีความรู้เรื่องเพศศึกษา ทักษะคิดต่อโรคเอ็ดส์ ทักษะชีวิตในการป้องกันเอ็ดส์สูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกระบวนการและสามารถแสดงศักยภาพในการถ่ายทอดและเป็นแกนนำป้องกันเอ็ดส์ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทะนงศรี ภูริศรี และคณะ (2558) ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เรื่องเอ็ดส์และเพศศึกษาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในด้านการประเมินผลการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้แบบ GE-TICA คือ การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม (group process) การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (experiential leaning)

การจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีความสามารถในการคิด (thinking) สามารถสืบสอบแสวงหาความรู้ได้ (investigation) สร้างความรู้ด้วยตนเองได้ (construction) และสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ (application) และยังสามารถเชื่อมโยงกับงานวิจัยของแสงอรุณ บุตรเจริญ (2553) ได้ทำการศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ของกรรมกรโรงงาน ในนครหลวงเวียงจันทน์ แขวงสะหวันนะเขต และแขวงจำปาสัก พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์อยู่ในระดับความรู้ดี มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมการ ป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคเอดส์อยู่ในระดับเหมาะสม การเปรียบเทียบความรู้ระหว่างกลุ่มเพศ พบว่า ทั้งเพศหญิง และเพศชายมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศหญิงมีความรู้ เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่าเพศชาย และ Michael (2015) ได้ศึกษาความรู้เรื่องเอชไอวี/เอดส์และพฤติกรรมการ ทางเพศของเยาวชนหญิงในฟิลิปปินส์ ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ผลของการให้ข้อมูลความรู้เรื่องเอชไอวี/เอดส์ มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ โดยพบข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ในการเพิ่มความรู้เรื่องเอชไอวี/เอดส์ ทำให้ การเริ่มมีเพศสัมพันธ์ล่าช้ามากขึ้น และกิจกรรมทางเพศมีข้อจำกัดมากขึ้น และมีการใช้ถุงยางอนามัย ในเยาวชนหญิงบางกลุ่มมากขึ้น

5. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า มีระดับความพึงพอใจมาก ในส่วนของการมีประโยชน์ต่อนักเรียน วิทยาการความสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ชัดเจนและน่าสนใจ ทำให้นักเรียน มีความมั่นใจในการที่จะนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์และเพศศึกษาไปถ่ายทอดแก่เพื่อน ๆ และ คนในครอบครัวได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา ดีศาลา (2551) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอนามัยโรงเรียนวัดกก พบว่า ครูผู้ปกครอง และนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง การประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามรูปแบบ CIPP Model ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จัดให้นักเรียนมีการประกวด/แข่งขันสื่อในการป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

1.2 สำนักการศึกษา ควรจัดให้มีการประกวดและมอบโล่รางวัลให้กับโรงเรียนที่สามารถดำเนินโครงการป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจนเกิดความพึงพอใจ

1.3 โครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครเป็นโครงการที่ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความรู้ความเข้าใจสามารถป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ในสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

1.4 ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับทราบนโยบาย และให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม เช่น การประชุมหรืออบรมครูทุกคนในโรงเรียนผู้ปกครอง

การจัดนิทรรศการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยใช้รูปแบบการประเมินอื่น ๆ ที่มีลักษณะของการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน

2.2 มีการเปรียบเทียบเพื่อวัดความรู้ของนักเรียนก่อนและหลังที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.3 ในการประเมินครั้งต่อไปควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมควบคุมโรค. (2560). **คู่มือการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (HIV & STIs Literacy)**. นนทบุรี: กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

กระทรวงสาธารณสุข.

กรมควบคุมโรค. (2560). **ยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการยุติปัญหาเอดส์ พ.ศ.2560-2573**. กรุงเทพฯ: เอ็นซี คอนเซ็ปต์ จำกัด.

กองควบคุมโรคเอดส์วันโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. (2553). **คู่มือปฏิบัติงานดูแลรักษา**

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

ชูศรี วงศ์รัตน. (2544). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.

ธนรักษ์ ผลิตพัฒน์ และกิตติกานต์ กลัดสวัสดิ์. (2553). **การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีประเทศไทย พ.ศ.2551**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.

ธิดา นิยมพลี. (2549). **การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปารณีย์ ศิริวาเสฏฐาเมธา. (2550). **การประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 3-4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2**.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒนเทพ จันทรสชา. (2549). การประเมินโครงการพัฒนาคุณลักษณะดีเก่งและมีความสุข **นักเรียนโรงเรียนอุดมวิทย์ ปีการศึกษา 2549**. กรุงเทพฯ: เข้าถึงได้จาก <http://www.kroobannok.com/6849>.
- มาลี สบายยิ่ง และคณะ. (2557). กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกหลักสูตรเพื่อพัฒนาแกนนำ ป้องกันเอดส์ในสถานศึกษา. **วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม)**, ปีที่ 35 : 271-282 (2557).
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). **การวัดผลการศึกษา**. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2560). **แผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ ตามพระราชบัญญัติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.2559 ระยะ 3 ปี (ปีงบประมาณ 2562-2564)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- สุคนธา คงศีล. (2553). **การประเมินผลทางเศรษฐศาสตร์ด้วยวิธีวิเคราะห์ต้นทุน-ประสิทธิผลภายใต้ โครงการวิจัย การควบคุม กำกับ และประเมินผลโครงการพัฒนารูปแบบและกลไกองค์กรเพื่อ ป้องกันปัญหาเอดส์ในกลุ่มเยาวชน และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ**. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนารูปแบบ และกลไกองค์กรเพื่อป้องกันปัญหาเอดส์ มหาวิทยาลัยมหิดล. คณะสาธารณสุขศาสตร์.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา. (2555). **ทักษะชีวิตเรื่องเอดส์และเพศศึกษาระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.
- Stufflebeam, D.L., & et al. (1971). **Educational Evaluation and Decision-Making**. Itasca, Illinois: Peacock.